

Haileybury Astana	Жазған:	Оқу ісінің меңгерушісі (мектеп бойынша)
	Мақұлдаған	Мектеп директоры
	Келесі қаралу күні:	04/06/2024
	Шыққан немесе соңғы қаралған күні:	04/06/2026
	Саясат нөмірі	G03

ЖӘБІРЛЕУГЕ, КҮШ КӨРСЕТУГЕ ҚАРСЫ САЯСАТ

1. Мақсаты:

Бұл саясат мектепте әр баланың қажеттіліктеріне жауап беретін жайлы орта құруға, олардың өз-өзін:

- қауіпсіз
- дені сау
- жасаған іс-әрекетіне көңілі толатын және жетістіктерге қол жеткізуге қабілетті
- болашақ экономикалық әл-ауқатқа өз үлесін қосуға қабілетті
- кез келген іс-әрекеттің дамуына оң үлес қоса алатынын сезінуіне мүмкіндік береді.

Барлық балалардың қауіпсіз білім алу ортасында оқу, білім алу құқықтарын қорғау үшін Haileybury Astana мектебі қорқыту, қудалау және күш қолдану мен зорлық-зомбылықтың басқа да нысандарын болдырмау бағытында тынбай үнемі жұмыс істейтін болады, өйткені мұндай өрескел мінез-құлық жат әрі қолайсыз, сонымен қатар біздің мектебіміздің балаларды оқыту қабілетіне де, баланың оқу қабілетіне де өз кедергі келтіреді. Егер мұндай жағдай орын алған болса, Haileybury Astana мектебінің қызметкерлері осы Саясатта баяндалған қорқытуға қарсы күрес жөніндегі ұсынымдарды ұстанатын болады.

Бұл қызметкерлерге:

- Орынсыз мінез-құлық танытатын балаларды анықтауға және олардың мектеп қауымдастығына тиімді және жағымды әсер етіп, іс-шараларға белсенді атсалысуына қажетті дағдыларды дамыту үшін қалай қолдау көрсетуге болатынын білуге;
- барлық басқа балалардың қауіпсіз, бақытты және өз-өздеріне сенімді екеніне көз жеткізуге мүмкіндік береді.

2. Терминдердің түсіндірмесі

Жәбірлеудің анықтамасы

Бұзақы дегеніміз әдейі баланы немесе басқа бір адамды бірнеше рет ренжітуге, қудалауға, қорқытуға, ұятқа қалдыруға, жәбірлеуге немесе өз құрбаны ретінде нысанаға алуға ниетті адам ретінде анықталады. Барлық балалардың арасында ұрыстар мен жанжалдар болып тұрады, ол қалыпты жағдай; олар қорқыту не жәбірлеу әрекеті ретінде жіктелмейді және туындаған мәселе мінез-құлыққа қатысты Тәртіп саясатымен шешіледі.

Жәбірлеудің түрлері

Физикалық: белгілі бір балаларға тұрақты түрде қасақана зиян келтіру

- Ауызша: лақап ат қою арқылы әдейі ренжіту және сезімін жәбірлеу т. б.
- Қудалау, қуғын-сүргін: біреуді әдейі кемсітіп, көзге ілмеуге, оны белгілі бір ортада жоқ секілді қабылдауға, басқалар сияқты қалыпты адам деп қабылдамауға тырысу.

Кибер бұзақылықтың түрлері

- **Флейминг:** интернеттегі онлайн-қақтығыс, сөзталас, әдетте, электрондық пошта, жедел хабар алмасу чаттарында ашулы және дөрекі пікір алмасу арқылы жүзеге асатын болады.
- **Қаралау:** біреуді мазақ ету мақсатында жасалған веб-сайттарда, электрондық пошта, жедел хабар алмасу чаттарында дөрекі, ашулы онлайн хабарламалар орналастыру.
- **Ерекшелік:** топтан біреуді әдейі, қасақана алып тастау, мысалы, жедел хабар алмасу чаттарында, достар сайттарына немесе басқа топтық онлайн-іс-шараларға кіргенде жүзеге асыру.
- **Көкке шығу, демалыс барысы:** жеке ақпаратпен, фотосуреттер мен бейнелерді қоса алғанда, кез келген адам туралы жеке басы құпияларын онлайн бөлісу.
- **Алдау:** біреуді өтірік айту арқылы өзінің жеке басына қатысты ақпаратымен бөлісуге мәжбүрлеу, содан кейін ол мәліметтерді басқалармен бөлісу.
- **Даралау:** интернет арқылы біреудің атын жамылып, жалған немесе өтірік хабарламалар жіберу немесе шынайы емес хабарламалар орналастырған кезде басқа біреудің кейпіне ену.
- **Қудалау:** интернет арқылы біреуге бірнеше рет дөрекі, қоқан-лоқы мазмұндағы хабарламалар жіберу.
- **Киберді қудалау:** үнемі қудалау және қорлау, соның ішінде физикалық тұрғыда зиян келтіру, қаупін төндіру.

Жәбірлеу себептері

Балалардың біреуді жәбірлеуінің кейбір себептеріне мыналар жатады:

- Олар мұны көңілді деп санайды немесе сол әрекеттері өздерін танымал немесе сәнқой етіп көрсетеді деп ойлайды;

- Олар өздерін күшті немесе аса маңызды тұлға ретінде сезінеді, не болмаса, үнемі өздері қалаған нәрселерін жүзеге асыруды қалап тұрады;
- Олар өздерін сенімсіз сезінеді, өз-өздеріне деген сенімділік жетіспейді немесе белгілі бір топқа еніп, өз адамы ретінде сезінуге тырысады;
- Олар басқа балалардың өзгеше болғандарынан қорқады;
- Олар басқа баладан қызғанады;
- Олар бақытсыз сезінеді;
- Олар басқалардың бұрын істеген әрекеттерін немесе оларға жасалған әрекеттердің көшірмесін жүзеге асыруға тырысады.

Жәбірлеу әрекетінің салдары

Жәбірлеудің кез келген түрі психологиялық, эмоционалды және физикалық күйзелісті тудырады. Жәбірлеу мен күш көрсету әр балаға әртүрлі әсер етуі заңды, дегенмен баланың дәл осындай әрекеттен жапа шегіп жүргенін көрсететін кейбір ортақ белгілері де жоқ емес. Олар төмендегідей болып келеді:

- күйзеліс және мазасыздық
- қайғыру, дәрменсіздік сезімдерінің күшеюі, өзін-өзі төмен бағалау, құнсыздандыру мен жалғыздық сезіну
- бұрын ұнататын іс-шараларға деген қызығушылығын жоғалту
- түсініксіз жарақаттар
- жоғалған немесе сапасына нұқсан келтірілген киімдер, кітаптар, электроника немесе зергерлік бұйымдар
- жиі бас ауруы немесе іштің ауыруы, өзін нашар сезіну немесе ауру болып көрінуге тырысу
- тамақтану әдеттерінің өзгеруі, мысалы, кенеттен тамақтанбау немесе шамадан тыс тамақтану. Балалар түскі ас ішпегендіктен, мектептен үйге аш келуі мүмкін
- ұйқы режімінің бұзылуы немесе жиі қорқынышты түс көру
- үлгерімнің төмендеуі, оқуға деген қызығушылықтың жоғалуы немесе мектепке барғысы келмеуі
- Достарының кенеттен жоғалып кетуі немесе әлеуметтік жағдайлардан аулақ болуға тырысу
- үйден қашу, өзіне зиян келтіру немесе өз-өзіне қол жұмсау туралы сөйлесу сияқты өз психикасын бұзатын мінез-құлықтардың пайда болуы.

3. Рөлдер мен міндеттер

Мектеп сабақтары кезінде, соның ішінде оқушылардың мектепте болған кезінде, мектеп үйірмелері мен кибербуллингтен кейін мектеп балалардың өздерін қауіпсіз сезінуіне тікелей жауапты.

Егер сыныптан тыс уақытта орын алатын болжамды жәбірлеу әрекеті баланың әл-ауқатына немесе мектептегі үлгеріміне теріс әсер ететін болса, ол істі тергеу құқығын мектеп өзіне қалдырады.

Мектеп директорының рөлі

Мектеп директоры мектептің жәбірлеуге қарсы стратегиясын жүзеге асыруға, барлық мүдделі тараптардың мектеп саясатын білуін қамтамасыз етуге және қорқыту, күш көрсету, жәбірлеу жағдайларын анықтауға, сонымен қатар онымен қалай күресуге болатындығынан хабардар болуына жауапты. Директор жыл сайын басқарушы органға және сұраныс бойынша жәбірлеуге қарсы саясаттың тиімділігі туралы есеп береді. Бұл мектептегі барлық оқушылардың жәбірлеудің дұрыс әрекет емес екенін және мұндай іс-әрекеттің мектепте жүзеге асырылуы орынсыз мінез-құлық екенін біліп жүруін қамтамасыз ететін директор. Мектеп директоры ұтымды сәт туған кезде балалардың назарын осы бағытқа аударуға тырысады. Мысалы, директор жиналысты балалармен жәбірлеудің, күш қолданудың нәліктен дұрыс әрекет емес екенін талқылау үшін форум ретінде өткізуді дұрыс шешім деп қабылдауы мүмкін. Директор барлық қызметкерлердің жәбірлеудің кез келген түрін анықтауға және олармен күресуге дайын болу үшін жеткілікті дайындықтан өтуін қамтамасыз етеді. Мектеп директоры білім ордасында өзара қолдау атмосферасын құра отырып, қол жеткізген жетістіктері үшін марапаттайтын болады, бұл шаралар өз кезегінде күш көрсету, қорқыту ықтималдығын азайтады. Балалар өздерін маңызды және мейірімді, қамқор әрі қонақжай мектеп оқушылары ретінде сезінген кезде, жәбірлеу, күш көрсету олардың мінез-құлқының бір бөлігі болу ықтималдығы әлдеқайда аз болады.

Қызметкерлердің рөлі

Қызметкерлер жәбірлеуді жою үшін қолдан келгеннің бәрін жасайды; олар мектептің жәбірлеуге қарсы саясатының орындалуын қамтамасыз етеді.

Қызметкерлер жәбірлеудің алдын алуға және сенім атмосферасын құра отырып, барша адамға құрметпен қарауға септігін тигізетін бірқатар әдістерді қолданады. Олар оқу бағдарламасының бір бөлігі ретінде драманы, рөлдік ойындарды, түрлі оқиғаларды және т.б. қосымша материалдарды оқушыларға жәбірлеу мен күш қолдануға ұшыраған балалардың сезімдерін түсінуге және бұзақылық мінез-құлық жетегіне еріп кетпеу үшін қажетті ұстамдылыққа ие болуға, сонымен қатар белсенді қолдануға көмектеседі. Сабақ уақытында мадақтауды пайдалану әдісі өте тиімді болып табылады, барлық балалардың жетістіктерін атап өтіп, мадақтаңыз, солай ету арқылы сыныпта жағымды атмосфера құруға көмектесіңіз.

Қызметкерлер күдікті «сотқар оқушыларды» бақылайды; кез келген оқиғалар мұқият тексерілетін болады. Жәбірлеу әрекетін бастауға жауапты баламен дұрыстап, тәртіпке шақыра отырып сөйлесу аса маңызды. Оқиғаны тексерумен айналысатын адам барлық қажетті мәліметтерді ұқыптап жинауы керек, содан кейін оның көшірмесін мектеп директорына беруі қажет, мектеп директоры өз кезегінде орын алған жағдайға байланысты қандай да бір шешім қабылдауға міндетті. Барлық жағдайлар бір-біріне ұқсамайтын, қайталанбайтын әрекет болып табылады және мектеп директоры бұл мәселені шешу үшін әртүрлі

стратегияларды қолданады. Мұғалімдер мен көмекші қызметкерлер жәбір көрген баланы қолдау үшін қолдан келгеннің бәрін жасайды.

Жұмыс орнындағы жәбірлеу, күш қолдану әрекетінің орын алуы

Қызметкерлердің бірі мектеп оқушысын жәбірледі деп есептелген оқиғалар өте байыпты қабылданады. Мектеп директоры бұл мәселені міндетті түрде шешуге міндетті; қажет болған жағдайда ресми шаралар қабылдануға тиіс. Егер қызметкерлердің бірінің жұмыс орнында екінші қызметкерді жәбірлегені анықталса, жоғарыда айтылған шаралар жүзеге асырылады. Мектеп директоры осындай оқиғаларға қатысы болған жағдайда, есептер дереу Басқарушылар кеңесінің төрағасына беріледі, ол да қажет болған жағдайда ресми шаралар қабылдауға тиіс.

Ата-аналардың/қамқоршылардың рөлі

Баласын жәбірлеу мен күш көрсету әрекетінен жапа шегуі мүмкін деп алаңдайтын немесе баласы жәбірлеу әрекетін жүзеге асырған болуы мүмкін деп күдіктенетін ата-аналар/қамқоршылар дереу баласының сынып жетекшісіне сабырлы түрде хабарласуы керек. Егер олар қабылданған шараларға қанағаттанбаса, олар бүкіл мектеп директорының орынбасарына/ бастауыш деңгей басшысына жүгінуі керек.

Егер бұдан кейін де ата-ана тарапынан қанағаттанбаушылық әрекет көрсетілетін болса, олар директормен кездесуге келісуі керек. Ата-аналар/қамқоршылар мектептің жәбірлеу мен күш көрсетуге қарсы саясатын қолдауға жауапты және баласын мектептің позитивті мүшесі болуға белсенді түрде ынталандыру міндетті екені үй мен мектеп арасындағы келісімде анық көрсетілген.

Оқушылардың рөлі

Егер оқушылар жәбір көрген болса, бұл туралы өздері сенетін адамға айтуы керек, ал егер жәбірлеу мен күш көрсету жалғаса берсе, олар бұл туралы адамдарға хабарлауды жалғастыруы керек; балаларға мұндай жағдайда өздеріне көмектесетін бірқатар арнайы стратегиялар үйретіледі. Сондай-ақ оқушыларға жәбірлеу мен күш көрсету әрекеттері туралы хабардарлығын арттыратын іс-шараларға толық қатысуға кеңес беріледі, осылайша олар немесе басқа бала жәбірлесе не болмаса күш көрсеткен жағдайда, не істеу керектігін анық білетін болады.

4. Кибербуллинг

Haileybury Astana мектебінде мобильді технологияларды, әлеуметтік желілерді, тиісті онлайн-белсенділікті, қауіпсіздікті, қолжетімділікті және қолданыстағы мониторинг рәсімдерін пайдалануға қатысты әлеуметтік желілермен (және электрондық қауіпсіздікпен) байланысты жеке саясат бар.

АКТ саласындағы мінез-құлық кодексі

АКТ-ның барлық сыныптарында көрнекті орынға орналастырылған және жиналыстарда, PSHCE сыныптарында және ақпараттық технологиялар сабақтарында оқушыларға түсіндіріледі және талқыланады.

5. Есеп беру, санкциялар және мониторинг

Жәбірлеу, қорқыту туралы қалай хабарлауға болады?

1. Мектеп директорының орынбасары (бүкіл мектепішілік) / бастауыш мектеп басшысы орын алған іс-әрекеттер туралы хабарламаларды күнделікті қарау және тиісті тергеу жұмыстарын жүзеге асыру үшін керекті қызметкерге егжей-тегжейлі ақпарат жіберу жауапкершілігіне ие.

2. Сонымен қатар, сіз кез келген мектеп қызметкеріне жәбірлеу не қорқыту жағдайлары туралы ақпарат бере аласыз, ал ол өз кезегінде оны мектеп директорының орынбасарына (бүкіл мектепішілік) / бастауыш мектеп басшысына хабарлайды.

Рәсімдер

Жәбірлеу не қорқыту жағдайларын қарастырған кезде келесі қадамдарды орындау қажет:

1. Егер жәбірлеу мен қорқыту әрекеттері жүзеге асырылды деген күдік болса немесе олар туралы хабарлама жеткізілген болса, сол хабарламаны алған қызметкер немесе жәбірлеу мен қорқыту әрекетінің жүзеге асқанына куә болған қызметкер шұғыл түрде тексеру жүргізуге міндетті.

2. Үй басқарушысына немесе Mile Post басшыларына хабарлау қажет.

3. Оқиға туралы нақты есепті жәбірленуші немесе жәбірленушінің ауызша мәлімдемесін жазатын қызметкер жазбаша түрде жазады. Бейнебақылау камераларындағы жазбалар оқушылар мен қызметкерлер жасаған мәлімдемелерді растау үшін пайдаланылуы мүмкін. Бейнебақылау камераларындағы жазбаларды тек мектеп директоры, бүкіл мектеп директорының орынбасары, бастауыш мектеп басшысы ғана көре алады. Оқушыны қорлағаны үшін жазалау туралы шешім қабылдағаннан кейін ата-аналарға бейнебақылау камераларындағы жазбаларды қарауға рұқсат етілуі мүмкін.

4. Тиісті үй басшысы немесе Milepost басшысы барлық тиісті қызметкерлермен және оқушылармен әңгімелесіп, осы пікірлесулер туралы тиісті жазбаша есептің сақталуын қамтамасыз етеді. Содан кейін ол бұл ақпараттарды салыстыра келіп, тек ең маңызды мәселелерін бөліп алып, бүкіл мектеп директорының орынбасары / бастауыш мектеп басшысымен талқылайды. Содан кейін олар жүзеге асырылатын келесі қадамның қандай болуы керектігі туралы шешім қабылдайды, қажет болған жағдайда соңғы қадам ретінде мектеп директорымен кеңеседі.

5. Ата-аналар соңғы жағалықтардан үнемі хабардар болып отырады

6. Бірқатар санкциялар қолданылады. Бұл санкцияларға мыналар кіруі мүмкін: ауызша немесе жазбаша ескертулер, белгілі бір мерзім бойы үзілістер мен түскі уақыттағы сабақтарға шектеулер қойылады, ал жәбірлеу мен күш көрсету әрекеттері үнемі қайталанатын болса, тұрақты түрде мектептен шығрылады. Тұрақты түрде мектептен шығару туралы шешім қабылдау үшін Басқарушылар кеңесінің төрағасының (немесе губернатордың тағайындалған өкілінің) мақұлдауы қажет.

7. Жәбірлеу және қорқыту әрекеттерінің нәтижесінде тәртіптік шаралар қабылданған жағдайда, бүкіл мектеп директорының орынбасары / бастауыш сынып басшысы жәбірлеуге ұшыраған барлық оқушылардың ата-аналарын жиналысқа шақырады.

Мониторинг, бағалау және шолу

1. Мектеп директорының орынбасары мен мектеп директоры осы саясатты жүйелі түрде қайта қарап, оның іске асырылуы мен тиімділігін бағалайтын болады. Бұл саясат бүкіл мектеп бойынша таратылады және жүзеге асырылады.

2. Жыл сайын оқушылардың репрезентативті тобына оқушы сауалнамасы ұсынылады. Алынған мәліметтер саясаттың жыл сайынғы шолуында ескеріліп, басқарушылардың назарына жеткізіледі.

3. Барлық келеңсіз оқиғаларды есепке алу орталықтандырылған түрде де, оқушылардың жеке істерінде де жүргізілетін болады

4. Басшыларға жыл сайын шектен шыққан жәбірлеу мен қорқыту әрекеттері туралы хабарланып отырады.

5. Жәбірлеу мен қорқыту туралы мәліметтер процедураларды жетілдіру бойынша келесі стратегияларды қайта қарау және көрсету үшін талданады.

6. Жәбірлеу мен қорқыту әрекеттерін азайту стратегиялары

Haileybury Astana мектебі жәбірлеу мен қорқытудың алдын алу және азайту, күш көрсету туралы хабардарлықты арттыру және жәбірленушілер мен бұзақылық мінез-құлық танытқандарды қолдау бойынша бірқатар стратегияларды қабылдады, соның ішінде:

- барлық оқушылардан басқа адамдардың құқықтарын құрметтеуді талап ететін мектептің мінез-құлық кодексін дәйекті түрде алға жылжыту

- Haileybury Astana мектебінде зорлық-зомбылыққа орын жоқ екендігі туралы нақты Жолдауды күшейте түсу

- оқушылармен тиісті іс-әрекеттер бойынша пікірлесулер жүргізу, оларға қажетті кеңес беру

- жәбірлеу мен қорқытуға қарсы күрес апталығы сияқты бастамаларға қатысыңыз

- мектеп қызметкерлерін жәбірлеу мен қорқытуға қарсы саясат пен стратегияға қатысты оқыту

- түскі және үзіліс кезінде мектеп қызметкерлерінің барлық ойын алаңдарын бақылауы

- барлық ата-аналарға жәбірлеу мен қорқыту белгілері, сонымен қатар егер өз баласын жәбірлеп, қорқытады деп күдіктенген жағдайда, қандай шаралар қолдану керектігі туралы ақпарат беру
 - мектепте болған уақытта ұялы телефондарды пайдалануға тыйым салынғаны туралы саясатты нақтылау
 - жиналып, бас қосу арқылы барлық оқушылардың шығу тегі мен мәдениетін атап өту
 - PHSE жиналыстары мен оқу сабақтары кезінде балалармен жәбірлеу, қорқыту мәселелерін талқылаңыз және зерттеңіз
 - кибербуллинг туралы хабардарлықты арттыру және балаларды технологияны қауіпсіз пайдалануға үйрету (ұялы телефондарды, электрондық поштаны, Интернетті қоса алғанда)
 - мектеп ғимаратында болған уақытта кіруге болатын барлық веб-сайттар тексеріледі. Бұл бағдарламалық жасақтама барлық құжаттарда, электрондық пошталарда және веб-сайттарда қолданылатын тілді көрсетеді. Мектеп директорына дөрекі немесе қорлау мазмұнындағы электрондық хаттар, веб-сайттар, құжаттар жіберіледі. Әрекеттер тіркеледі, қажетті іс-шаралар қабылданады
 - тиімді жазу жүйелері
 - жәбір көрген баланың да, бұзақының да ата-анасына хабарласу.

www.nspcc.org.uk

www.stoptextbully.com

www.beyondbullying.com

www.children-int.org

www.cyberbullying.org